

Voor tuinarchitect Arjan Boekel, tevens initiator van het online tuinplatform TuinTuin, is *Acer palmatum* een graag gebruikte plant. Naast het formaat ziet hij de habitus als pluspunt. Tevens speelt het blad een opvallende rol, van de lente tot ver in de herfst.

Tekst en foto: Emiel van den Berg
Foto: www.visionpictures.com

Acer palmatum 'Bloodgood'

Plantnaam: *Acer palmatum* – Japanse esdoorn
Groeivorm: forse heester tot kleine meerstammige boom
Blad: handlobbig, groen, in herfst oranje-rood
Bloem en vrucht: geen sierwaarde
Bijzonderheden: veel variatie in cultivars

ARJAN BOEKEL:

'*Acer palmatum* past in elke tuin'

Het uitgebreide geslacht *Acer* heeft veel te bieden, er is een groot aanbod van bomen en heesters en van alles wat daartussen zit. Bij de heesters is *A. palmatum* veruit de meest verhandelde soort. De diversiteit binnen deze soort is uitzonderlijk groot (meer dan duizend cultivars) en dat komt tot uitdrukking in de variatie aan bladkleuren, bladvormen en herfsttinten. *A. palmatum*, de Japanse esdoorn, groeit van nature in Oost-China, Korea en Japan. Daar is de plant te vinden in gemengde loofbossen waar hij zich, ondanks zijn relatief trage groei, ontwikkelt tot een forse meerstammige kleine boom. In cultuur wordt *A. palmatum* echter veelal aangeplant als solitairheester. Arjan Boekel benoemt de positieve kwaliteiten. "De plant ontwikkelt van zichzelf een mooie groeivorm, vaak meerstammig en met grillige twijgen die hem een spreidende en transparante habitus geven." Hij merkt daarbij op dat mensen met weinig geduld – de groeiwijze van de Japanse esdoorn is relatief traag – tegenwoordig eenvoudig redelijk volgroeide exemplaren kunnen kopen. "Kwekers spelen daar gelukkig steeds vaker op in. Overigens zorgt die trage groei van *A. palmatum* er juist ook voor dat de plant qua formaat in elke tuin past."

BLADACCENTEN

Grote sierwaarde bij *A. palmatum* is het blad. De soortnaam *palmatum* betekent letterlijk

'handvormig' en verwijst naar het handvormig ingesneden blad. Meestal heeft het loof vijf lobben maar soms komen er zeven of negen lobben voor. De soort heeft zomergroen blad dat in de herfst oranje-rood verkleurt. Zeker mooi, maar de vele cultivars die tegenwoordig beschikbaar zijn, steken de soort eenvoudig de loef af. Het aanbod groenbladige cultivars is groot, de verschillen zitten vaak in hoe fijn het blad is ingesneden en welke herfstkleur er jaarlijks verschijnt. "Gelukkig zijn er naast al dat groen ook nog tal van geel-, rood- en bontbladige variëteiten die in de tuin te gebruiken zijn." Boekel noemt enkele favoriete cultivars en beperkt zich daarbij tot de opgaande types. "Treurvormen, met name die uit de dissectumgroep met smal en diep ingesneden blad, hebben geen open maar eerder een massieve uitstraling. Mooi als solitair in een grote bak." Opgaande variëteiten komen volgens hem letterlijk en figuurlijk van de grond, met een bodembedekking eronder geeft dat een mooie gelaagdheid.

Boekel gebruikt graag de roodbladige 'Atropurpureum'. "Eveneens roodbladig is 'Trompenburg', met sierlijk blad dat iets bol staat." Bij de smalbladige selecties noemt hij 'Villa Taranto' met groenrood blad – "beetje toverbal effect" – en 'Red Pygmy' met iets donkerder blad en een compacte habitus. Ook de iets minder

fijn- en roodbladige 'Beni-otake' vindt hij noemenswaardig. 'Sangokaku' is opvallend met het gekleurd uitlopende blad en zijn herfstkleur. "Extra zijn de takken die in de winter koraalrood kleuren, als de bekende Cornus. Dat voegt wat nuance toe in de wintertuin." Ook 'Katsura' heeft iets rode twijgen. "Deze forse en snel groeiende cultivar loopt in de lente oranje-rood uit, is groenbladig in de zomer en kleurt in de herfst oranjegeel." Herfstkleur vindt Boekel essentieel. "Herfstkleuren vormen de mooiste toegift van het tuinseizoen. Ze verlenen het tuinseizoen, meer dan bloei dat doet." Als andere geliefde heesters met herfstkleuren noemt hij *Itea virginica* 'Henry's Garnet' en de cultivars van *Viburnum plicatum*.

SCHADUWPLANT

A. palmatum heeft volgens Boekel wel enkele aandachtspunten. De plant houdt niet van felle wind en zware grond. Op luchtige tuingrond heeft hij het volgens hem prima naar zijn zin. "Bij jonge planten probeer ik te droge grond te voorkomen. Dat kan bruine bladpunten veroorzaken. Is de plant goed aangeslagen dan kan hij veel hebben. Japanse esdoorn groeit zelfs prima in de schaduw." De trage groei resulteert er in dat zwaar plantmateriaal relatief duur is. "En niet alles cultivars zijn even sterk omdat er flink is doorgekweekt binnen het sortiment. Kennis is essentieel."